

holdstalsvalg med Valg i Enkeltmandskredse. Der bliver efter dette Forslag 80 Valgkredse, som hver vælger een Folketingsmand. Der stemmes baade paa Kandidater og paa Partilister. Et Folketings-Nævn skal godkende disse og forhindre, at der opstilles Lister, som ikke ere egentlige politiske Partilister, samt ligeledes forhindre, at der drives Misbrug med Løsgængerkandidater. Hver Partiliste skal have en Repræsentation, der svarer til det samlede Stemmetail. Det søges opnaaet ved 34 Suppleringsmandater, der eventuelt ved almindelig Lov kunne udvides til 40.

Hovedfejlene ved dette Forslag ere efter vor Mening:

- 1) Det bliver et Flertal i et afgaaende Folketing, der bestemmer, hvilke nye Partier der maa opstille Lister til det nye Folketing;
- 2) de 34 Suppleringsmandater ere et vilkaarligt Tal, der i visse Tilfælde bliver større, end det behøvede at være, for at Partierne kunne blive forholdsmæssigt repræsenterede, men i andre Tilfælde kan blive for lille;
- 3) det er politisk næsten ugørligt at reducere de nuværende 114 Valgkredse til 80 (København skulde miste 1 Kreds, men Provinserne de 33).

Paa disse Fejl raades der Bod ved ovenstaaende Forslag om en forandret Affattelse af § 32. Dets Indhold er følgende:

Der stemmes ikke paa Lister, men alene paa Kandidater som hidtil. *Hvert Partis Kandidater udgøre een Liste.* Den faar saa mange Stemmer som dens Kandidater tilsammen. Ingen Liste forbydes altsaa. Men for at forhindre, at der skal opstaa Masser af Smaagrupper-Lister, hvorved Antallet af Suppleringsmandater maatte blive urimelig stort, bestemmes, at *kun de Partier, der blive repræsenterede ved Kredsvalgene, kunne faa Del i Suppleringsmandaterne.* Naar et Parti er saa lille, at det ikke kan sejre i en eneste Kreds i Landet, ikke en Gang — altsaa eventuelt ved Alliance med andre Partier — ved Omvalget, har det neppe politisk Ret til Repræsentation i Folketinget, selv om det kan samle 2 à 3,000 Stemmer i hele Landet. Forholdstalsvalg i *Amtskredse* vilde ikke sikre saadanne Mindretal Repræsentation.

Antallet af Valgkredse fastsættes til 128 — det Tal, som man sandsynligvis opnaar Enighed om i Udvalget om den midlertidige Kredsomlægning. Dog bestemmes, at det ved Valgloven *kan* forøges noget, nemlig for at lette en periodisk Kredsomlægning. Det fastslaas grundlovsmæs-

sigt, at en saadan skal finde Sted hvert 10de Aar. Endvidere indføres som Grundlovsbestemmelse Omvalg (i dette Tilfælde vil bundet Omvalg være omrent lige saa godt som frit). *Jo flere Valgkredse der er og jo mere de blive lige store, desto mindre bliver det Antal Suppleringsmandater, der behøves.* Indførelsen af *Omvalg* vil yderligere give Partierne en saa retfærdig Repræsentation ved de 128 Kredsvalg, at Antallet af Suppleringsmandater normalt kun bliver ringe.

Forøges de 128 Kredse lidt ved den periodiske Omlægning for at sikre Kredsenes Ligestorhed, betyder det kun, at der behøves et mindre Antal Suppleringsmandater end der ellers kunde blive nødvendigt.

Folketingets Medlemstal bliver variabelt (hvad det f. Eks. er i Frankrig). Der bliver ikke flere Suppleringsmandater end der behøves til at udjævne den mulige Uretfærdighed, der opstaaer ved de 128 Enkeltmandsvalg, og med lige store Kredse og Omvalg bliver denne Uretfærdighed i Almindelighed meget lille. Nogle faa Suppleringsmandater ville i Reglen være nok til at udjævne den.

Hvis f. Eks. ved de 128 Kredsvalg Delegationsvenstre med 101,000 Stemmer faar 42 Mandater, Socialdemokratiet med 93,000 St. 36, Højre med 66,000 St. 26 og de Radikale med 61,000 St. 24 Mandater, ville 4 Suppleringsmandater være nok til at tilvejebringe en fuldt forholdsmæssig Repræsentation. Socialdemokratiet skal da have 2 af Suppleringsmandaterne, Højre og de Radikale hver 1. Folketingets Medlemsantal bliver altsaa 132.

* * *

De Radikales subsidære Forslag om et Landsting, valgt ved Forholdstal af de kommunale Raad, imødekommer de Ønsker, der ere fremsatte af J. C. Christensen (Sp. 1903), Neergaard (Sp. 1940) og Jensen-Sønderup (Sp. 1953) samt delvis af Joh. Knudsen (Sp. 1960). En positiv Formulering af de Tanker, der ere fremsatte af Joh. Knudsen (Sp. 1958—60) findes nedenstaaende:

Grundlovens §§ 34—39 affattes saaledes:

„Landstinget bestaar af 66 Medlemmer. Halvdelen vælges i Kredse ved Forholdstalsvalg af Valgmænd, der ligeledes ved Forholdstalsvalg vælges af de kommunale Raad (Borgerrepræsentationen i Kø-